

נראדה אור

פרשת צו • שבת הגדול תשפ"ג
גליון קסה שנה ד
באור רבוה"ק מלעכוויטש קוידענו

{ שניני אור }

ימים אחרונים לפני החג הבעל"ט, ישראל קדושים מנקים ומקדשים כל פינה בביתם לבער ממנו אפילו משהו חמץ, עוסקים בכל שאר ההכנות בקניית והכנת מלבושים נאים ומאכלים ערבים לחג הבעל"ט, למען יוכלו לחוג בשמחה ובהרחבת הדעת כמצות התורה.

וככל שנה מהדהדת קריאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שההכנות הרבות אמנם חשובים מאד, אך אין זה פוטר אותנו מלצרף אליהם את פנימיות הדברים – הכנת הנפש, לבער ממנה כל שאור ומחמצת ולחדש בה רצונות קדושים לקראת צאתנו מאפיליה לאור גדול.

דא עקא שההכנות המעשיות כה רבות הן, עד שלפעמים לא נותר פנאי לעסוק בהכנה מעבר לצד המעשי. לכך קרא אדמו"ר שליט"א ברעוא דרעיון בשבת מברכים ניסן כי הכל תלוי בתכנון נכון מראש, כאשר מתכננים וקובעים סדר בהכנות לחג, ודאי גם בימים שכאלו נותר זמן להגות בתורה, ולהכין מח ולב לאור המועד הבא לקראתנו לשלום.

האדמו"ר בעל ישועות משה מויד'ניץ זצוק"ל כנס פעם לביהמ"ד בערבי פסחים והבחין באברך העוסק בתלמודו, נגש אליו הרבי ושאל האם לא זקוקים בבית לעזרתך בזמנים שכאלו, נענה האברך תכנתי עם בני ביתי את ההכנות לחג כך שבכל יום בשעות שלפני הצהריים אעסוק בעבודות לפסח, והשעות שלאחר הצהריים יהיו פנויים עבורי לעסוק בתורה. הרבי שידוע היה בשמירת הזמנים והסדרים כה נהנה מתשובת תלמידו, עד שאמר לו לעלות לביתו לאחר מכן ובבואו אליו העניק לו פנימה הגונה להוצאות החג...

אמנם האמת שהתכנון והסדר הם כבר הפתרון הטכני, אבל כדי שנחפש פתרון מוכרחים להבין שקיימת בעיה. רק כאשר נרגיש שאכן לא שייך להכנס לחג ללא הכנה, נתאמץ להותיר לעצמנו פנאי לעסוק בתורה ובהכנת הנפש בימים עמוסים שכאלו.

כזיתא פסחא והלילא פקע איגרא – אומרת הגמרא בפסחים, פירש"י קול המולת ההמון האומרים הלל באכילת הפסח דומה היה כאילו הגנות מתבקעים! מזכיר תמיד אדמו"ר שליט"א את דברי הרה"ק מקאז'ניץ המבאר דברי הגמרא שבשעת אמירת ההלל בליל פסח (אחר תפילת ערבית), יש לשבור כל הגנות והמחיצות המפסיקים בינינו לבין אבינו שבשמים.

כאשר נתעורר בתשוקה לאמירת הלל בליל פסח בצורה שכזו בה כל המחיצות מתמוססות, והנפש יוצאת לחירות בהכרת מציאות הבורא בעולם החומרי, ודאי נמצא גם זמן להכין את עצמנו בימים שמקודם, כדי שנהא כלי ראוי לקבל אור החירות – אור הגאולה.

{ דברות קודש }

פי החירות – יציאת הפה לחירות

חשוב לפני הקב"ה כאילו הקריב כל הקרבנות, כי פעולת הקרבנות להעלות חלקי הקדושה נפעל ע"י דיבורי תורה.

בענין זה יש לאדם לתת לב להאמין בגודל ערך עבודתו, שבכל דיבור תורה ותפלה שמוציא מפיו מתבררים ומתעלים חלקי הקדושה למקומם. כי פעמים נזדמן לו זמן מועט שיכול לעסוק בתורה, וחושב בדעתו מה ערך יש בלימוד בזמן מועט כל כך. אבל אם ידע האמת כמה גדול ערך כל תיבה שמוציא מפיו בלימוד התורה, אף בכל זמן מועט יעסוק בתורה – אחר שכבר יצא ידי חובת מיעוט שיחה כפי הנצרך לנפשו, כדי לתקן חלקי הקדושה אשר זהו תכלית עבודתנו בעולם.

בליל הסדר יוצא הדיבור מהגלות

ביותר שייך ענין זה בזמנים אלו שמתעורר ענין יציאת מצרים, כי בהיות ישראל במצרים היו בגלות הדיבור, שלא היו יכולים להוציא מפיהם דיבורי קדושה בחיות והרגשת הלב. וממרן אדמו"ר הזקן ז"ע איתא 'יורד מצרימה' (דברים כה, ה) – 'אנוס על פי הדיבור' (הגדה של פסח), שכל ירדת האדם למצרים ל"ע הוא מתוך שפגם בדיבורו. ובבוא ליל התקדש חג זוכה כל איש יהודי לבחינת פי החירות, שיוציא פיו לחירות ויכול לדבר דיבורי תורה ותפלה בחיות פנימית. כנאמר בהגדה 'ושאינו יודע לשאול את פתח לו', א-ת היינו אותיות התורה, כלומר שיפתח הקב"ה פיו שיכול לדבר דיבורי תורה באופן הראוי.

בפה יש בחינת חיך ובחינת גרון, ובליל הסדר יוצאים שניהם לחירות בכח מצוות הלילה. חלק החיך בסיפור יציאת מצרים בדיבור, וחלק הגרון באכילת מצה ומרור ושתית ד' כוסות. על זה אמרו (פסחים קח): שתאן בבת אחת לא יצא, כי אם שותה ד' כוסות בלא אמירת הגדה בינתיים, נמצא שלא יצא פיו לחירות מחמת שאינו מוציא בפיו דיבורי קדושה בחיות, וכל תכלית עבודת זה הלילה

המשך בעמוד הבא >>>

זאת התורה לעולה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים (ח, לז).

בגמרא (מנחות קי.) אמר ריש לקיש מאי דכתיב 'זאת התורה לעולה וגו', כל העוסק בתורה כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם.

וכן במדרש בפרשתן (תנחומא יד) אמרו ישראל לפני הקב"ה הרי אתה מצוה אותנו שנביא כל הקרבנות הללו וכו', ועכשיו שחרב ביהמ"ק היאך אנו עושים על חטאותינו ועל אשמותינו, אמר להם הקב"ה וכו' היו עוסקים בתורה ויהיה חשוב לפני כאילו אתם מקריבים לפני כל הקרבנות.

בירור הנצוצות על ידי דיבורי קדושה

ביאור הענין דאיתא בספה"ק ענין הקרבנות, מחמת שיש בעולם חלקי קדושה מפורים ומשוקעים בכל עניני החומר, ונקרא עוה"ז עולם התיקון כי עבודת הברואים לתקן עולם בבירור נצה"ק והשבתם לשרשם למעלה, ולתכלית זו כל עסק התורה והמצוות לקבץ נצה"ק, עד שיקובצו כל הנצוצות ויבוא העולם לתיקון השלם. זהו ענין הקרבנות, שבהבאת בהמה שיש בה חלקי הקדושה לקרבן לה, שבים הנצוצות שיש בה לשרשם ומתעלים על ידם עוד נצה"ק.

משחרב ביהמ"ק ונבטלה עבודת הקרבנות, נעשית עבודת בירור והעלאת הנצוצות ע"י עסק האדם בתורה ותפלה, שבכל דיבור קדושה שמוציא מפיו מעלה חלקי קדושה למקומם. כדאיתא בספה"ק (אוה"ח שמות יט, ה) שסגולת התורה לשאוב ולקבץ נצה"ק, וכן ע"י שעוסק בעבודת התפלה בשיר ושבח ליוצרו מעלה חלקי הקדושה. וכדרך דאיתא מהבעש"ט הק' (צוואת הריב"ש ח): 'בא אתה וכל ביתך אל התיבה' (בראשית א, א), שצריך להכניס כל מציאותו בתיבות התורה ותפלה שמוציא מפיו, ובאופן זה מתקן ומעלה נצה"ק בדיבוריו. זהו הענין שעסק התורה

קרבת תחת נפשו

בשבת קודש פרשת צו בליל שבת קודש אחר קידוש אמר, 'הוא העלה על מוקדה' (א, ב), כתיב הוא וקרינון היא בחיריק. כי איתא בספרים הקדושים (ע"י ברמב"ן א, ט ובספר החינוך מצוה צ"ה) שהמקריב קרבן צריך לצייר בנפשו שבאמת הוא מחויב שיעשו עמו בעצמו כל מה שעושים עם הבהמה, רק השם יתברך ברוב רחמיו צוה להקריב בהמה תחתיו. וזה הטעם 'הוא העלה', היינו הוא צריך להיות, והבהמה ניתן תחת נפשו, ולכן 'היא העלה', ודפח"ח.

אמרי יעקב (תע"ז)

להוציא כל בחינות הפה לחירות שיוכל לדבר דיבורי קדושה כראוי. ובדרך זו נאמר בהגדה רבן גמליאל אומר כל שלא אמר שלשה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו, היינו שלא הוציא דיבורים אלו בפיו בחיות דקדושה, לא יצא ידי חובתו כי לא בא לתכלית הלילה הזה.

להזהר משיחה בטיחה קודם התפלה

כאן המקום לעורר על ענין הדיבור קודם תפלת שחרית, כי בעת משכים היהודי משנתו בבוקר מכין עצמו להוציא מפיו דיבורי תפלה לפני השי"ת, ובאם שומר פיו מעת קומו שלא לקלקל קדושתו ביום החדש יכול להוציא מפיו דיבורי תפלה בכונה וחיות, אבל אם מיד בקומו עושה פיו חולין היאך יוכל לדבר דיבורי קדושה כראוי, וכדאיתא

מהרה"ק הרמ"מ מרימנוב שדוחין ע"י זה יראת שמים בידיים.

כמה רחמים הרי צריכים שנוכה להתפלל בכונה נכונה, ובאם מתכוננים כראוי מקודם כולי האי ואולי שזוכים להתפלל כראוי, א"כ כיצד נעשה פינו חולין קודם התפלה שבזה ודאי נפסדת כונת התפלה. ולפעמים יש אשר אף אחר שהתחילו להתפלל מדברים עוד מילה ושתים בחוץ, ובודאי יש להזהר בזה שלא לדבר כלל אחר שהתחילו הציבור להתפלל. וכבר דברנו מלפנים שאף קודם מנחה וערבית יש להשמר משיחה בטיחה זמן מה קודם התפלה, כדי לעמוד בתפלה מתוך מחשבה זכה.

יעזור השי"ת שנוכה להזהר ממשהו חמץ לבדיקת חמץ ולביעור חמץ, ולקיים מצות סיפור יציאת מצרים בחיות

והרגשת הלב. והרי אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו, ואם נצטוונו בלילה זה למען תספר באזני בנך' (שמות י, ב) ודאי מקבל האב פה לספר והבן אוזן לשמוע. איתא בשם משמואל שחמץ אסור ביום י"ד מחצות זכר לחפזון שכינה כדאיתא ביוצרות, ומזה ראייה שיש לאיש יהודי להכין עצמו קודם ליל התקדש חג כדי שיוכה לאור הגאולה המאיר בנפשות ישראל.

בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל (ר"ה יא), פירש מרן אדמו"ר מוהר"י ז"ע שבניסן נעשים ישראל מוכנים לאור הגאולה - מלשון 'להיות היהודים עתודים ליום הזה' (אסתר ה, ג), שנזכה לגאולה השלימה על ידי משיח צדקנו במהרה בימינו.

צו תשע"ה, רעוא דרעוין

מאורי אור

פרשת צו באור רבותינו

מעשה הקרבנות באמירה בעלמא, אבל בתנאי ואש המזבח תוקד בו' בשעת אמירת סדר הקרבנות, לא באמירה בעלמא מן השפה לחוץ, ודפח"ח.

אמרי יעקב (תרי"ח)

זירוז ביותר במקום שהמצוה לשמו ית'

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה וגו' (ו, ב). ברש"י אין צו אלא לשון זירוז מיד ולדורות, אמר ר"ש ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיס. יש לבאר אחר שקרבן עולה בא מתוך רצון המקריב מה צריך כ"כ לזרוז. וביותר דאיתא בספ"ק שעולה מורה על הצדיקים, ומה נצרך לזרוז מפני חסרון כיס.

אמרו חז"ל (פסחים נח): לעולם יעסוק אדם בתורה ומצוות, ואע"פ שלא לשמה שמתוך שלא לשמה בא לשמה. ויש לבאר הלשון לעולם שהרי התכלית שיבוא ללשמה.

אלא שהיצר מתגבר תמיד למנוע מהאדם קיום המצוה, ובאם אינו יכול למנועו מקיומו מתגבר עכ"פ שיקיימנה עבור כל מיני פניות והנאות עצמיות ולא תהא כוונתו זכה לשמו ית'. וכאשר רואה שמתחזק לקיים המצוה בכונה טהורה אשר זהו תכלית קיום המצוות, מתגבר ביותר להפריעו בקיומה.

על כן העצה שיתחכם קודם המצוה להסכים בדעתו שיקיימה עבור הנאת עצמו באופן כלשהו, וע"י זה לא יתגבר היצר כל כך כנגדו. ובבואו לקיים המצוה בפועל, יסלק מעצמו כל המחשבות ויחד לבבו לקיימה בכונה טהורה לעשות נחת רוח ליוצרו. וזהו לעולם יעסוק אדם בתו"מ ואע"פ שלא לשמה, שתמיד יש לו למצוא בתחלה איזה ענין שלא לשמה בקיום המצוה, שמתוך שלא יתגבר עליו היצר כ"כ כאשר כונתו לקיימה שלא לשמה, בא לשמה בקיום המצוה למעשה בכונה טהורה.

זהו ביאור ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש חסרון כיס, כי בקרבן שלמים שיש בו הנאה לבעלים נקל לו ביותר להתגבר על היצר, ע"י שחושב מקודם שיקיים המצוה לשם הנאה זו. אבל בעולה שיש חסרון כיס ללא שום הנאה, צריך זירוז ביותר שיתגבר נגד היצר המבקש למנוע קיום מצוה שכולה לה'.

כאשר באים עתה ימי הפסח שמקיימים בהם כמה מצוות, צריך זירוז ביותר להשתדל בקיום המצוות במחשבה טהורה לשמו ית'.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, צו תשע"ז - ליל שבת

טעם הקרבת שלשים חלות מצות ועשר חלות חמץ בקרבן תודה

אם על תודה יקריבנו (ויקרא ז, יב).

יש לבאר בדרך צחות מה שבקרבן תודה מביאים עמה ארבעים חלות, שלשים מצה מג' מינים - חלות ריקיקין ורבוכה עשר מכל מין, ועשר חלות חמץ. כי הנה יש ארבעה החייבים להודות אשר מביאים קרבן תודה, ואיתא בגמרא (ברכות נד): שצריכה ההודאה להיות בפני עשרה וחד מינייהו רבנן, כנלמד מהכתוב (תהלים קז, לב) 'וירוממוהו בקהל עם'. לכך מביאים ארבעים חלות, שהם כנגד ארבעה הצריכים להודות וכל אחד מודה בפני עשרה.

ואמנם הוא בדרך צחות אבל באמת בעומק הדברים יש לכך שייכות, ועכ"פ הנלמד מזה שבשעה שמביא איש יהודי קרבן תודה על שנעשה לו נס מאחד הצריכים להודות, אינו מודה ומשבח על נס זה בלבד, אלא מביא ארבעים חלות כדי לכלול בהודאתו כל ארבעה הצריכים להודות, כי אף שהוא סבור שנעשה עמו עתה רק אחד מענינים אלו, ודאי שייכים אצלו גם הענינים האחרים אף שאינו יודע מהם.

והנה כאשר יצאו ישראל ממצרים היו אצלם כל ארבעה הצריכים להודות, שהרי היו יורדי הים בים סוף והלכו במדבר, וחבוש היוצא מבית האסורים בצאתם משעבוד מצרים, ואחר כך בקבלת התורה נתפאו כל החולים והיו בגדר חולה שנתרפא בגשמיות וברוחניות.

ויתכן שמטעם זה שלשים חלות שבתודה הם מצה ועשר חמץ, כי ידוע ענין הקרבת שתי הלחם חמץ בחג השבועות, כיון שרק ע"י קבלת התורה נעשה עליה אף לבחינת חמץ - שאור שבעיסה. והנה שלשים חלות הם כנגד ג' מהחייבים להודות אשר היו לישראל קודם קבלת התורה ולכך באים מצה דייקא, אבל עשר חלות הם כנגד הענין הרביעי שהיה בעת קבלת התורה ולכך הם באים מחמץ.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ראש חודש כסליו תשפ"א - שמחת התנאים להרב יהושע העשיל שליט"א

צריך האדם להכיר חסרונו ועי"ז יזכה להתעלות זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה (א, ה).

איתא בשו"ע (או"ח תכח, ד) שקריאת התורה בשבת הגדול בשנה פשוטה הוא פרשת צו, והסימן הוא פקדו ופסחו. והנה תיבת פקדו סובל כמה פירושים - יש פקדו מלשון מנין, או לשון חסרון, או התנשאות, או זכרון. ורומז באמרם פקדו ופסחו, וכשאיש ישראל זוכר ומונה חסרונותיו, ע"י זה זוכה להתנשאות המרומזים בתיבת פקדו, וזהו ופסחו, כי בפסח יש עליה לכל ישראל.

זהו שמסיים הסדרה הקודמת 'לאשמה בה' (ה, כו), ומתחיל 'זאת תורת העולה', היינו ע"י שמכיר האדם בחסרונו ויודע כי חטא ואשם, זוכה להתעלות למעלה ולהשיג השגות התורה. וזהו שאמרו 'פסחו' לשון דילוג, דע"י שיכיר בחסרונותיו כרמוז בתיבת פקדו, יזכה לעלות ולדלג במדרגות רמות ונשגבות.

זהו שאמר הכתוב 'פסח ה' על הפתח' (שמות יב, כג) שרומז למאמר חז"ל (שהש"ר ה, ג) פתחו לי פתח אחד של תשובה כחודה של מחט וכו', 'פסח ה', היינו שיעזרהו השי"ת לדלג ולעלות ממדרגה למדרגה 'על הפתח', כלומר ע"י הפתח תשובה, ומהו הפתח שהנו כחודו של מחט, זה שמכיר בחסרונו, וע"י זה יזכה לתשובה.

זהו 'זאת תורת העולה' וכו' 'על מוקדה', היינו כשרוצה האדם להתעלות ולהשיג השגות התורה ושיהיה לו התלהבות בעבודת השי"ת, העצה היא 'על המזבח' - רומז ל'זבחי אלקים רוח נשברה' (תהלים נא, ט).

מרן אדמו"ר מוהר"י ז"ע

אמירת סדר הקרבנות מכפרת בקרבנות עצמן בתנאי שנאמרים בהתלהבות

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו (ו, ה).

על פי מה שאמרו חז"ל (תנחומא צו ס"י יד) כל העוסק בתורת עולה כאלו הקריב עולה, וזה פירוש תיבת לאמר, היינו 'לאמר זאת תורת העולה' רק באמירה גם כן 'הוא העלה'. 'כל הלילה', היינו כל ימי הגלות שהוא בחינת לילה. 'עד הבקר', היינו עד שיבנה בית המקדש, כמו דאיתא במדרש (ע"י יק"ש בראשית רמז עז) שאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם שבאמירת פרשת הקרבנות יהיה נחשב לפניו כאלו מקריבים כל הקרבנות. וזה פירוש עד הבקר יכולים לקיים

עבודת התפלה

סדר הקרבנות [מאמר ה']

התחדשות בעבודה על ידי נקיין הלב והכנעה

ונתתי לכם לב חדש, ורוח חדשה אתן בקרבכם. חודש ניסן, התחדשות יסודית ומקיפה אופפת את הבריאה, הן בפועל – בעולם הגשמי הנראה לעין, וכל מה שנראה לנו לעין, צמצום והשתלשלות היא ממקום רוחני ושכלי, כי העולמות העליונים, נפשות ישראל, מתחדשות עד לשורש כאילו נולדו עתה מחדש.

ברעוא דרעיון בשבת קודש ויקה"פ, למדנו חידוש נפלא. ידוע שהמשכן היה מוכן בכ"ה בכסלו ולא היו מצווים בני ישראל על בניינו עד כ"ג אדר וחנוכתו בפועל היה בראש חודש ניסן, כי בית הבחירה, המזבח, וכל הקרבנות המוקרבים עליה, כולם מכוונים למטרת התחדשות הבריאה, התחדשות הנפש היהודי ותשוקתה אל יוצרה כמו שיבואר בפנים המאמר – המתין השי"ת עד ראש חודש ניסן לחנוכת המזבח, כי רק ביום זה בזכות הארת הזמן הנפלאה של ראש חודש ניסן ניתן לחנוך את עבודת הקרבנות ולהכניס בה את כח ההתחדשות הנוראה שיש בה בבית המקדש.

בבית המקדש זכה היהודי להארה נפלאה בעבודה, חיבור ודבקות אמת בבורא ית"ש, משום הכי אין אדם לן בירושלים ועבירה בידו. אדם הלך בירושלים, הנמצא במצב של בית המקדש, לא יתכן וישאר בידו עבירה, ההתחדשות העצומה שיש על כל נפש בכל זמן היא ממש כתינוק שנולד. לב חדש, ורוח חדשה.

הנוגע אלינו – עם ישראל השרויים בגלות המר, חרבה עירנו ושמש בית מקדשנו, אף לנו נותר הארת התחדשות, כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה, חדשו עצמכם לפני ואני עושה אתכם כבריה חדשה. הורנו הז"ל כי לא פסה התחדשות, לא תמו זמני דבקות, רק עלינו ללמוד ולדעת כיצד לזכות להתחדשות בזמנים אלו, תחת קורה זו עוסקים אנו זה מכבר בסדר הקרבנות. כעת, עם פתיחת לימוד תורת הקרבן בחומש ויקרא, נלמד את מעלת ההתחדשות המושפעת עלינו בהקרבת הקרבן ובאמירת סדר הקרבנות, והנוגע לזמן הנשגב בו עומדים אנו – ימי ניסן.

הטיבו נגן – בתרועה

... אַמְרוּ רו"ל עַל פְּסוּק 'הַשְּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה' אֲשֶׁר עֲשִׂיתִי לֹא נֶאֱמַר אֲלֵא אֲשֶׁר אֲנִי עוֹשֶׂה תְּדִיר מֵאַנּוֹן חֲדוּשֵׁינִי רִזִּין דְּאוּרֵיתָא... וְהִנֵּה נִם הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשׁוּבוֹת כְּשִׁיהִיו בְּדַחֲלוֹ וְרַחֲמֵי נַעֲשֶׂה מִכָּל דְּבִכּוֹר וְדְבִכּוֹר יַחַד לְמַעַלָּה וְנִתְחַדֵּשׁ שֵׁם אוֹר גְּדוֹל כִּידוּעַ, זֶהוּ שְׂאֵמֵר – שִׁירוּ לוֹ שִׁיר חֲדָשׁ – דְּהִינּוּ שִׁישִׁיר שִׁיר וְיִהְיֶה כּוֹנֵנּוֹ לִיַּחַד שְׂמָא דְקַב"ה וְשִׁכְנֵתָהּ וְאֵז יִתְחַדֵּשׁ לְמַעַלָּה אוֹר גְּדוֹל וְחֲדָשׁ, וְאֵז יִהְיֶה שְׂמָחָה גְּדוֹלָה לְמַעַלָּה... וְהַאֲיֵךְ יַעֲשֶׂה שְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ מַחֲשָׁבָה זְרָה?! לִזְחַ מְפָשׁ – בְּתֵרוּעָה – שִׁישְׁבֵר לְכוּ לְפָנֵי הַשִּׁי"ת כְּשִׁיבּוֹא לְזִמְרָה וְלְשׁוֹרֵר לְפָנֵי הַשִּׁי"ת, וְאֵז כְּשִׁיהִיָּה לוֹ הַכְּנָעָה לֹא יְבוֹא לוֹ מַחֲשָׁבָה זְרָה וּפְנִיָּה רְעָה, כִּי כָּל הַפְּנִיּוֹת וּמַחֲשָׁבוֹת זְרוֹת נִמְשָׁכִים מִן הַגְּאוּהָ, שְׁמֵן הַסֶּתֶם הַפְּנִיָּה רְעָה שְׂמִזְמֵר וּמְשׁוֹרֵר כְּדִי שִׁישְׁבְּחוּהוּ בְּנֵי אָדָם וְיִקְבֵּל כְּכּוֹד מִהֶם...

ספח"ק ר"ב י"ב תהלים מזמור לג
עה"פ שירו לו שיר חדש ע"ש באורך

הפניות בעבודה

אחד הנושאים הקשים והמורכבים הקיימים אצל עובד השי"ת היא הפניות, הר"א מליז'ענסק בתפילתו הנשגבה אף הקדיש עבור זה כמה מילים 'ותצילנו מן הפניות והגאות', ידוע כי טרם הסתלקותו של המגיד הק'

צבע המנורה התלויה בבבל לצבעה וסגנונה בארץ ישראל, לא נלאה בהסברים אך עכ"פ ברור שכח הבריאה הגשמית מוגבלת לזמן ומקום וכדומה.

פניה – מלומדה

אבל אנחנו עם בני ברית השי"ת, עבודתנו איננה תלויה בשום מצב משתנה, המצוות הם אותם מצוות בכל נקודה בעולם בכל זמן שהוא ואין אנחנו בני חורין ליבטל הימנה בשום מצב, כי התורה והמצוות הם לא בריאה גשמית, הם חלק מעצמותו ומזהותו של השי"ת שנתן לנו בכדי שנוכל ליאחז באורו, והגדיל חסדו עמנו שנתן לנו אותם באחיזה גשמית כדי שנוכל על ידי זה אף להעלות את הגשמיות כולה לדבקות בו ית'.

אך גם בזאת ניתן לנו נסיון מיוחד, האם להתאימו למצב הגשמי בו אנו נמצאים, אי חשק, עייפות, או תאוות, או אדם הלומד ומתפלל יותר בכוונה ורצינות כשהוא נמצא בסביבת אנשים, כל אלו ועוד נכנסים תחת השם הכולל של 'פניות' כי האדם פונה מתכלית המצוה, מהמטרה שלשמה ניתנה המצוה למטרות אחרות, וכבר הזהירנו חז"ל 'עשה דברים לשם פעלים', הפניות הם לא רק כשיש לאדם מחשבות של כבוד וכדו', כל מה שאדם עושה שלא לתכלית הדבר הוא פניה.

שברון לב – התחדשות

יוצא איפוא שכשאנחנו מקיימים מצוה עם פניה, לומדים תורה עם פניות אנחנו מחברים אותם עם ברייתנו הגשמית ובעצם מגשמים אותה, ודבר גשמי כאמור – מתיישן... נסכם, בריאה גשמית מתיישנת ונשחקת כי היא מוגבלת לזמן ומקום, התורה והמצוות אינם מוגבלים לזמן ומקום, אך אם אנו מתנים ומגבילים את עבודתנו בזמן ומקום נעשית עבודתנו את השי"ת לדבר גשמי ומשם קצרה הדרך להתיישנות ועשיית המצוות כמצוות אנשים מלומדה.

כיצד, כיצד יכול האדם לחדש עצמו, איך יוכל להתנער מהרגילות הישנה בו הוא תלוי בכל מיני מצבים גשמיים, מדריכנו הקדוש רב י"ב – שִׁישְׁבֵר לְכוּ לְפָנֵי הַשִּׁי"ת כְּשִׁיבּוֹא לְזִמְרָה וְלְשׁוֹרֵר לְפָנֵי הַשִּׁי"ת, כשלבנו של האדם שבור, כשהוא יודע שבעצם אין מאומה בידו ולא ראוי הוא לעמוד לפני המלך לשרת ורק חסד הבורא לקרבו ולהעמידו על מכונו, אזי ישוש ויעלז בכל פעם שרק יש לו הזדמנות לעבודתו ית"ש, ביום בלילה, כשאנשים רואים או לא, כשהוא בתקפו או בחולשתו, יומם ולילה, קיץ וחורף לא ישבותו, כי הרי יש לו זכות לעמוד לשרת לפניו ית'!

הרי לנו ששברון לב מביא לידי התחדשות תמידית בעבודה! לזכות לשברון לב ושפלות היא עבודת כל האדם, אך על כל פנים למדנו דרך לינצל מרפיון בעבודה, על כן רואים אנו שהצדיקים עבודתם תדיר מתוך חיות והתחדשות, כי הם אינם מגשמים את המצוות, אינם תולים זאת במצב הגוף אלא תדיר מקיימים את המצוות בכל מעמד ומצב.

הקמת המשכן בר"ח ניסן – שברון לב ושפלות

מביאה לידי התחדשות

כלל ישראל בנו את המשכן במהירות גדולה, ב"ג בתשרי החלו להביא את הנדבות ובכ"ה בכסליו כבר היו מוכנים המשכן על יריעותיו וכליו, אך השי"ת יושב ומצפה והמשכן מקופל, השי"ת לא רוצה שעם בני ישראל ירגישו כי הם בכוחם הקימו בית לה', כי כעת יש להם כח ורצון, מחר לא יהיה להם ח"ו, ואם יהא זה תלוי בכוחם ורצונם לא תהיה חלילה השראת שכינה, על כן לא צוה השי"ת להקים את המשכן, עד ראש חודש ניסן, שעל יום זה אמר

הרה"ק רבי יצחק מדראהביטש זי"ע

יו"ד ז' ניסן

דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

השבוע בלחיים ביומא דהילולא

לרגל סיום שערך בנו פנ"ה הבה"ה ברוך מרדכי נ"י

על ידי הסעודה נתעורר רעש בשמים

אל הרה"ק ר"י מדראהביטש הגיע פעם אדם שהיה לו חולה בתוך ביתו, ונתן מעות שיחלק לבני חבורתו שיצומו לרפואתו. נטל הרה"ק את המעות וצוה לקנות בהם סעודה לבני החבורה, ונרפא החולה. כששמע אותו אדם שתחת שיצומו בני החבורה עשו סעודה במעות שנתן להם, בא להרה"ק ונתרעם על זה.

אמר לו הרה"ק הנה בני החבורה כאן אם יצומו לא יתעורר על ידי זה כ"כ רעש בשמים, כי כמעט בכל יום צמים הם. לכן צייתי לעשות להם סעודה ועל ידי זה נתעורר רעש בשמים כי מה יום מיומיים שהמה סועדים לבם. ואמרו שהוא מהמעות שנתן אדם פלוני שיש לו חולה בתוך ביתו, ועל ידי זה תמשך לו רפואה.

סמך לענין זה מה דאיתא בספה"ק לבאר דברי הגמרא (מגילה טו.) עה"פ (אסתר ד, יז) 'זיעבור מרדכי', שהעביר יום ראשון של פסח בתענית. שהיתה כונתו מחמת שבכל שנה בבוא ליל התקדש חג נעשה למעלה שמחה ותענוג עצום מעבודת בני ישראל בלילה הזה, וכאשר הגיע ליל הסדר וצמו ישראל ולא קיימו מצוות הלילה נתעורר רעש למעלה, היכן ליל הסדר שעורכים ישראל שעל זה עומדים כל העולמות. ואמרו שצמים ישראל מחמת שהמן הרשע מבקש לכלותם ח"ו, ועל ידי זה נתעורר עליהם רחמים.

הגביה נשמתו בכה עבודתו

מרן הבעש"ט הק' אמר על הרה"ק מדראהביטש שנשמתו היא הנמוכה ביותר בדור, ובגודל יגיעתו זכה לדרגות עצומות וקדושה נשגבה.

כידוע בנו הרה"ק הר"מ מזלאטשוב נתייראו צדיקים מגודל קדושתו. ואמרו שאחר הסתלקותו נתמנה לדיין בב"ד של מעלה, ובקשו הצדיקים שיעבירוהו מלהיות דיין כי החמיר מאד בעניני קדושה. והרה"ק מזלאטשוב היה מהנשמות שאביו הרה"ק אמר עליו אחר לידתו, שענערע און בעסערע פון דיר האב איך אוועק געשיקט [טובים ונאים ממך שילחתי]. וכל זה השיג הרה"ק מדראהביטש בגודל יגיעתו למרות היותו הנשמה הנמוכה בדור. זיעועכ"י.

השי"ת לבני ישראל - החודש הזה לכם ראש חדשים, בכל ראש חודש הירח קטן ומועט, ודווקא ביום זה הוא יום טוב לישראל שכידוע נמשלו ללבנה, כי מהות של כלל ישראל הוא להתבטל, להתקטן לפני השי"ת ואזי מאיר אור כנסת ישראל ביתר עוז.

ידוע מהאריז"ל שבחודש ניסן הוא לידת העולם, ולכאורה בשעת לידה האדם עדיין קטן וחסר אונים, אך על זה אמר השי"ת לבני ישראל החודש הזה לכם ראש חדשים, כן כן, החודש הזה, הקטן וחסר האונים הוא ראש החדשים של בני ישראל! כי בני ישראל אינם צריכים עוצמה וחוזק גשמיים, לא בחיל ולא בכח אמר ה' צבקות, השפלות כביכול של העולם הוא הראש של בני ישראל והוא סוד ההתחדשות של חודש זה, כשאנחנו קטנים אנחנו מתחדשים.

בראש חודש, לידת העולם, כשהעולם כביכול הכי קטן, אזי ניתן להתחיל התחדשות שכזאת, אור עצום ונשגב של עבודת הכהנים והלוויים לנצח נצחים, כעת בני ישראל יודעים כי לא בכוחם היא! נוספה לכך הכנה שבעה ימים קודם לכן בהם הוקם המשכן מאלי ללא עבודה כלל, לידע ולהודיע כי לא בכוחנו ובזכותנו עשה ה' לנו.

תכלית הקרבנות שברוך לב

בזוה"ק איתא עה"פ - זבחי אלקים רוח נשברה, כי עיקר תכלית הקרבת הקרבנות היא הלב נשבר - אל ישוב דך נכלם, הגיע האדם לבית המקדש להקריב קרבן, היה וליבו לא שבור אזי עוררהו הלוויים לתשובה עד יפתח סגור ליבו ויבין את אשר לפניו, כי מהות הקרבן הוא השברון לב, התחושה כי מה שעושים לקרבן צריך היה לעשות לו - אפילו לא בקרבנות חטאת ואשם, כי בעצם לולא השי"ת מה מותרו על הבהמה, רק מחמת רצונו ית' לקרבו ולרוממו מכל הברואים זכה לעמוד לפניו לשרת, זו תכלית הקרבנות.

אף אמירת סדר הקרבנות בכוונה זו היא, טרם עמידתנו לפני השי"ת לומר לפניו שירות ותשבחות עלינו לזכור כי אין אנו נמצאים במצב נעלה, אנו בשפל מצבנו כשהבית בחרבנו איננו ראויים להקריב קרבן לפני השי"ת, לכן מזכירים אנו כל יום את מעשי הקרבנות, ומכאן נעמידם אנו להתפלל מתוך שברון לב, ומתוך שבה והודאה להשי"ת שאם אמנם רחוקים אנו מכדי להקריב לפניו קרבן בבית הבחירה אבל מכל מקום - זמירות ותשבחות יכולים אנו לומר לפניו אזי נעשה נחת רוח לפניו ית' - וְאֵן יִתְחַדֵּשׁ לְמַעַלְה אֹר גְּדוֹל וְחַדֵּשׁ, וְאֵן יִהְיֶה שְׂמֵחָה גְּדוֹלָה לְמַעַלְה.

פה פח...

החמץ והמצה רומזים אף הם לנקודה זו כידוע, המצה אות היא על ענוהו ושפלות ללא שאור המתפח ומגדיל, על כן רמז האריז"ל את חג הפסח 'פה סח' לעבודת הדיבור, כמאמר רב ייבי - הַשִּׁירֹת וְהַתְּשַׁבְּחוֹת כְּשִׁיחֵיו בְּחִילָיו וְחִימוֹ נַעֲשֶׂה מִכָּל דְּבוֹר וְדְבוֹר יְחִיד לְמַעַלְה וְנִתְחַדֵּשׁ שֵׁם אֹר גְּדוֹל. הטיבו נגן - בתרועה, בחודש זה בו יכולים לזכות אנו לשפלות ושברון לב בפנימיות לבנו מתוך אמת, זוכים אנו לעמוד לפני השי"ת ולשרתו בהתחדשות ונעשה שמחה גדולה ושעשוע בעליונים מעבודתנו.

ע"פ דב"ק רעוא דרעיון תוריע - החודש תשע"ד, ויקה"פ - החודש תשפ"ג

ביעור ושריפת חמץ

במשנת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

מים שלנו - בשאיבה בכונה נעשים שלנו

בגמרא (פסחים מב.) רב מתנה דרש בפפונאה שיש ללוש במים שלנו, למחר אייתו כולי עלמא חצבייהו ואתו לגביה וכו'.

הרמז בזה דאיתא בגמרא (ברכות לה.) רבי לוי רמי כתיב (תהלים כד, א) 'לה' הארץ ומלוואה' וכתוב (שם קטו, טז) 'השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם', לא קשיא כאן קודם ברכה כאן לאחר ברכה. כי תכלית כל הבריאה שיתגלה על ידה כבוד מלכותו יתברך בעולם, ולכך על ידי שמברך היהודי על מאכלו מביא הדבר לתכליתו ובזה יש לו בו קנין. לכך סברו בני פפונאה שמים שלנו הכונה ששייכים לו, שעל ידי ששואב המים בכונה נכונה לשם מצוה לעשות רצונו יתברך, מביאים לתכליתם ונעשים שלו.

אחר שאיבת מים שלנו תשע"ז

מחיית עמלק בביעור חמץ

הנה לא מצינו שתקנו ברכה על מצות זכירת מעשה עמלק בקריאת פרשת זכור. ואפשר שנכלל בברכת על ביעור חמץ, כדאיתא בספה"ק שביעור חמץ מורה על ביעור כל כחות הרע ששרשם מעמלק. וכאשר רמזו (עי' מעשה רוקח פר' בא) בכתוב (שמות יז, טז) 'כי יד על כס י-ה מלחמה לה' בעמלק מדור דור', יד מורה על יום י"ד ניסן שבו יבוא הגואל ויתבער כל הרע. כמאמר הכתוב (זכריה יג, ב) 'זאת רוח הטומאה אעביר מן הארץ', ויהא השם שלם והכסא שלם במחיית זרע עמלק.

אור לארבעה עשר - אחר תפלת ערבית תשפ"ב

שריפת חמץ - ביעור התאוות

הענין שמבערים החמץ בשריפה דייקא, כי חמץ מורה על כל עניני הצד שכנגד המפריעים מעבודתו יתברך, ושורש הכל מתאוות רעות אשר הם מיסוד המים. לכך שורפים החמץ באש כי האש דוחה המים, ובשריפה זו מכלים כל עניני תאוה שאינם כרצונו יתברך. וטבע האש להשיב כל דבר לשרשו, ובשריפת החמץ משיבים כל התאוות לשרשם, להיות מעתה כל תאוותו ותשוקתו אך להשם יתברך ולעבודתו.

שריפת חמץ תשע"ז

כל דצריך ייתי זיפסח...

מכניסים אורחים לליל הסדר על ידי תמיכה איתנה באחינו בשרינו בערב פסח מכניסים שמחת יום טוב בכל בית

